

ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพต่อการเรียนการสอน
ทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning)

The Opinions of Payap University's Instructors and Students
towards e-Learning

สุวรรณา พลอยศรี

รายงานวิจัยฉบับที่ 200

พ.ศ. 2548

มหาวิทยาลัยพายัพ

บทคัดย่อ

1. ประเทศ : ไทย
2. หมายเลขงานวิจัย : 200
3. ชื่อเรื่องภาษาไทย : ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพต่อการเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์(e-Learning)
4. ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ : The Opinions of Payap University's Instructors and Students towards e-Learning
5. ผู้เขียน : นางสาวสุวรรณา พลอยศรี
6. หน่วยงาน : ภาควิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ
7. ประเภทเอกสาร : รายงานการวิจัย
8. รายละเอียดของงานพิมพ์ : รายงานการวิจัย ขนาด 102 หน้า
9. วันที่พิมพ์ : เมษายน 2549
10. ภาษา : ไทย
11. หน่วยงานที่ให้ทุน : มหาวิทยาลัยพายัพ
12. คำหลัก : การเรียนการสอนแบบ e-Learning

บทคัดย่อ

ก. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพต่อการเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1) เพื่อสำรวจระดับความรู้เกี่ยวกับ e-Learning ของอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ 2) เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นและความต้องการของอาจารย์และนักศึกษาในการนำ e-Learning มาใช้ในการเรียนการสอน 3) เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคตลอดจนแนวทางในการนำ e-Learning มาใช้ในรายวิชาที่มีการเรียนการสอนแบบ e-Learning

ข. ระเบียบวิธีวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามจำนวน 2 ชุด คือชุดแบบสอบถามของอาจารย์และชุดแบบสอบถามของนักศึกษา แบบสอบถามทั้งสองชุดได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน โดยชุดแบบสอบถามของอาจารย์ ทำการหาค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่าคงที่ภายใน (r_{tt}) โดยใช้สูตรของ Kuder-Richardson ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.78 และทำการหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการวัดความคงที่ภายในด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคมีค่าเท่ากับ 0.92 ส่วนแบบสอบถามของนักศึกษา ทำการหาค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่าคงที่ภายใน (r_{tt}) โดยใช้สูตรของ Kuder-Richardson ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.72 และทำการหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการวัดความคงที่ภายในด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคมีค่าเท่ากับ 0.80

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ อาจารย์มหาวิทยาลัยพายัพที่มีการสอนแบบ e-Learning จำนวน 152 คน และนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพที่มีการเรียนแบบ e-Learning จำนวน 380 คน ในปีการศึกษาที่ 1/2548 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ค. สรุปผลการวิจัย

ผลการสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพต่อการเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) พบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับ e-Learning ในระดับดี ขณะที่นักศึกษาส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับ e-Learning ในระดับปานกลาง

อาจารย์และนักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อ ความเหมาะสม ความต้องการ ความพร้อมของตนเอง ความพร้อมของมหาวิทยาลัย และประโยชน์ในการนำ e-Learning มาใช้ในการเรียนการสอนในระดับปานกลาง

อาจารย์และนักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคในการนำ e-Learning มาใช้ในการเรียนการสอนนั้นเนื่องมาจากความไม่พร้อมของตัวอาจารย์และนักศึกษาเอง ความไม่เสถียรของระบบอินเทอร์เน็ตในมหาวิทยาลัย ความด้อยประสิทธิภาพของคอมพิวเตอร์ ปริมาณคอมพิวเตอร์ที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของอาจารย์และนักศึกษา การขาดคู่มือในการใช้งานระบบ e-Learning และจำนวนเจ้าหน้าที่ที่คอยให้คำปรึกษาในการใช้ e-Learning มีน้อยเกินไป

อาจารย์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าควรนำ e-Learning มาใช้ในการสอนแทนอาจารย์ประมาณ 20 % ของชั่วโมงเรียนทั้งหมด และควรมีจำนวนคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอกับปริมาณอาจารย์ การมีเจ้าหน้าที่พัฒนา e-Learning ให้กับอาจารย์ และมีเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำใน

การใช้ e-Learning ในขณะที่นักศึกษาส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่า ควรนำ e-Learning มาใช้ในการสอนแทนอาจารย์ประมาณ 30 % ของชั่วโมงเรียนทั้งหมด และควรจัดให้มีคอมพิวเตอร์ที่นักศึกษาสามารถเข้าใช้ได้ตลอดเวลา (นอกเวลาทำการ) ควรมีคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอกับปริมาณนักศึกษา และการมีเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ e-Learning

PAYAP UNIVERSITY

ABSTRACT

1. Country : Thailand
2. Research Report Number : 200
3. Name(Thai) : ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ
ต่อการเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning)
4. Name(English) : The Opinions of Payap University's Instructors
and Students towards e-Learning
5. Author : Miss Suwanna Ploysree
6. Organization : Management of Department, Payap University
7. Type of Document : Research Report
8. Page : 102 page
9. Date Printed : April, 2006
10. Language of Document : Thai
11. Funding Organization : Payap University
12. Keyword : e-Learning

Abstract

A. Scope of the Study

The purpose of this research was to investigate the knowledge of students and faculties towards e-Learning, their needs to use e-Learning in teaching and learning, and problems and threats of using e-Learning in assigned subjects.

B. Research Methodology

The research instruments (Questionnaires) compose of 2 forms. The first form is for faculties, the other is for students. All these questionnaires were tested by 3 experts. The first questionnaire was conducted by Kuder-Richardson constant reliability of 0.78 and Konbard reliability of 0.92. whereas the second questionair has a constant and reliability of 0.72 and 0.80 sucessively.

The sample size were both instructors and students who employed e-Learning in the second semester of academic year 2005 amount 152 and 380 respectively

C. Results

The results drawn from the research were as follows :

Most instructors know about e-Learning well while most students had moderate knowledge on e-Learning

Most instructors and students' opinions towards their needs of using e-Learning the readiness of both instructors and students, the university's readiness, and the benefit of using e-Learning was moderate.

Most of their opinions towards the causes of many obstracle in using e-Learning generated from unprepared ability both of instructors and that of students, unstable internet system, low capacity computers, insufficient computers for them, a lacking e-Learning manual and no personnel/staff enough to advise how to use e-Learning.

Most instructors suggested to use e-Learning 20 % out of their classtime while the number of computers should have matched to the amount of instructors. At the same time, e-Learning developers should helped them to create on innovation. Most of the students wanted to use e-Learning 30 % out of their classtime. Moreover, 24 hours computer services for students, enough computer, and e-Learning assistance were required.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยการสนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัยจาก มหาวิทยาลัยพายัพ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ภูษิต ก้อนสุรินทร์ อาจารย์ศิริกร ทับทอง อาจารย์พีร์ ตนานนท์ อาจารย์อัญชลี รักอริยะธรรม ที่ช่วยตรวจความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย และขอขอบคุณ คุณกันยารัตน์ เอี่ยมอัมพร และคุณสุพัตรา ปุสุรินทร์คำ ที่ให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์ผลข้อมูลและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการวิจัย

ขอขอบพระคุณ รศ. ดร. ถนอมพร เลาหจรัสแสง ผู้วิจารณ์ผลงานวิจัย อาจารย์สุนทรี รัตยาอนันต์ อาจารย์สุดาวดี ลิ้มไพบูลย์ และร.ศ. สนิท สัตโยภาศ ผู้ให้คำแนะนำ รวมทั้งอ่านประเมินงานวิจัย

ขอขอบคุณอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพทุกคนที่ให้ข้อมูลในการวิจัยด้วยความสนใจและให้ความร่วมมืออันดีในการตอบแบบสอบถาม ฝ่ายวิชาการ สำนักทะเบียนและบริการ การศึกษา มหาวิทยาลัยพายัพที่ให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนนักศึกษาและสุดท้ายขอขอบพระคุณ ดร. ยวุฒิกษณ์ จิระกิตติการ ผศ. ภาวิธณ์ พันธุ์แพ และอาจารย์อัญชลี รักอริยะธรรม ที่ให้กำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้

สุวรรณา พลอยศรี

21 เมษายน 2549

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่ทำการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
มาตรการและแนวทางของมหาวิทยาลัย	6
แนวคิดเกี่ยวกับระบบการเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์(e-Learning)	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
กรอบแนวคิด	25
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	26
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	26
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	28
การรวบรวมข้อมูล	32
การวิเคราะห์ข้อมูล	32

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของอาจารย์	35
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของนักศึกษา	52
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ	68
สรุปผลการวิจัย	69
อภิปรายผล	74
ข้อเสนอแนะ	77
ข้อจำกัดในการวิจัย	78
บรรณานุกรม	79
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	84
ภาคผนวก ข แบบสอบถามอาจารย์	86
ภาคผนวก ค แบบสอบถามนักศึกษา	94
ภาคผนวก ง ประวัติผู้วิจัย	102

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1 - 1	สถิติคณะวิชาที่นำระบบe-Learning มาใช้ในการเรียนการสอน	2
3 - 1	จำนวนประชากรและขนาดตัวอย่างของอาจารย์ที่ใช้การสอนทางe-Learning ปี 2/2546	26
3 - 2	จำนวนประชากรและขนาดตัวอย่างของนักศึกษาที่ใช้การสอนทางe-Learning ปี 2/2546	27
4 - 1	ผลการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ	30
1	จำนวนและร้อยละของเพศ อายุ การศึกษาและคณะที่สังกัดของอาจารย์	34
2	จำนวนและร้อยละของระยะเวลาในการทำงาน จำนวนชั่วโมงในการใช้อินเทอร์เน็ต และจำนวนรายวิชาที่อาจารย์ใช้e-Learningในการเรียนการสอน	35
3	ความถี่และร้อยละของอันดับสถานที่ที่อาจารย์ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นประจำในปัจจุบัน	36
4	ความถี่และร้อยละของอันดับวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของอาจารย์	37
5	ความถี่และร้อยละของสื่อการสอนที่อาจารย์เคยใช้สอน	38
6	ความถี่และร้อยละของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่อาจารย์สามารถใช้งานได้พอสมควร	38
7	จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่มีความรู้เกี่ยวกับ e-Learning	39
8	ค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับ e-Learning ของอาจารย์	40
9	ค่าเฉลี่ยของอาจารย์ที่มีความรู้เกี่ยวกับ e-Learning จำแนกตามคณะที่สังกัด	40
10	ค่าเฉลี่ยด้านความเหมาะสมในการนำe-Learning มาใช้ในการเรียนการสอน	41
11	ค่าเฉลี่ยด้านความต้องการของอาจารย์ในการนำe-Learning มาใช้ในการเรียนการสอน	42
12	ค่าเฉลี่ยด้านความพร้อมของอาจารย์ในการนำe-Learning มาใช้ในการเรียนการสอน	43
13	ค่าเฉลี่ยด้านความพร้อมของมหาวิทยาลัยในการนำe-Learning มาใช้ในการเรียนการสอน	44
14	ค่าเฉลี่ยประโยชน์ในการนำe-Learning มาใช้ในการเรียนการสอน	45

ตารางที่		หน้า
15	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของอาจารย์ในการนำe-Learning มาใช้สอนแทนอาจารย์	47
16	ความถี่และร้อยละของความคิดเห็นของอาจารย์ด้านการสนับสนุนนักศึกษา	48
17	ความถี่และร้อยละของความคิดเห็นของอาจารย์ด้านการสนับสนุนอาจารย์	48
18	จำนวนและร้อยละของเพศ อายุ ชั้นปีและคณะที่เรียนของนักศึกษา	50
19	จำนวนและร้อยละของคณะที่เรียนและจำนวนชั่วโมงในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา	51
20	จำนวนและร้อยละของอันดับสถานที่ที่นักศึกษาใช้อินเทอร์เน็ตเป็นประจำในปัจจุบัน	52
21	จำนวนและร้อยละของอันดับวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา	53
22	จำนวนและร้อยละของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่นักศึกษาสามารถใช้งานได้พอสมควร	54
23	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับ e-Learning	55
24	ค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับ e-Learning ของนักศึกษา	56
25	ค่าเฉลี่ยของนักศึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับ e-Learning จำแนกตามชั้นปีและคณะที่นักศึกษาสังกัด	56
26	ค่าเฉลี่ยด้านความเหมาะสมในการนำe-Learning มาใช้ในการเรียนการสอน	57
27	ค่าเฉลี่ยด้านความต้องการของนักศึกษาในการนำe-Learning มาใช้ในการเรียนการสอน	58
28	ค่าเฉลี่ยด้านความพร้อมของนักศึกษาในการนำe-Learning มาใช้ในการเรียนการสอน	59
29	ค่าเฉลี่ยด้านความพร้อมของมหาวิทยาลัยในการนำe-Learning มาใช้ในการเรียนการสอน	60
30	ค่าเฉลี่ยประโยชน์ในการนำe-Learning มาใช้ในการเรียนการสอน	61
31	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของนักศึกษาในการนำe-Learning มาใช้สอนแทนอาจารย์	63
32	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของนักศึกษาด้านการสนับสนุนนักศึกษา	64

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	รูปแบบของการเรียนการสอนและการอบรมที่ใช้ e-Learning ตามมิติของเวลาของการโต้ตอบ	8
2	การเรียนรู้ในลักษณะเดิมและการเรียนรู้ด้วย e-Learning	13
3	การเปรียบเทียบการเรียนรู้ในลักษณะเดิมกับการเรียนรู้ด้วย e-Learning	14
4	องค์ประกอบของเทคโนโลยีทางการสอน	19
5	กรอบแนวความคิด	23

PAYAP UNIVERSITY